

# Η Πυρηνική Διαστροφή στα Βαλκάνια

Νίκος Ιωάννου

Πριν 25 χρόνια, όταν το Τσέρνομπιλ έσκασε στις πυρηνικές καρδιές μας, πήραμε κι εμείς λίγη μυρωδιά από τα αντιπυρηνικά κινήματα της Ευρώπης και της Αμερικής. Μια μεγάλη αντιπυρηνική διαδήλωση στην Αθήνα ήταν το αποτέλεσμα, κι όλα μετά ξεχάστηκαν. Το γνωστό «Πυρηνικά, όχι ευχαριστώ» βεβαίως έγινε ένα πολύ διαδεδομένο σύμβολο. Όμως δεν αρκούσε αυτό. Στην Ελλάδα ποτέ δεν αναπτύχθηκε αντιπυρηνικό κίνημα. Ίσως δεν αισθανθήκαμε εδώ ποτέ άμεσα την απειλή. Τα σύνορα μιας χώρας όμως δεν σταματούν τη ραδιενέργεια. Πέραν της Βουλγαρίας όπου προωθείται δεύτερος πυρηνικός σταθμός, εκτός της συνέχισης του παμπάλαιου Κοζλοντούι, η φιλόδοξη ενεργειακά Τουρκία ετοιμάζει το πυρηνικό της πρότζεκτ.

Το ευρωπαϊκό ενεργειακό λόμπι, κυρίως το ιδιαιτέρων πυρηνικών συμφερόντων γαλλικό, ονειρεύεται σταθμούς στην Αλβανία, στη Μακεδονία και φυσικά στην Ελλάδα. Τις δύο τελευταίες δεκαετίες η Γαλλία έχει αναπτύξει πολύ την πυρηνική της τεχνολογία, κατέχοντας ισχυρή θέση στην παγκόσμια αγορά ενέργειας και συνεχώς σπρώχνει προς την κατασκευή νέων σταθμών. Το τεράστιο κόστος κατασκευής ενός πυρηνικού σταθμού ενέργειας δικαιολογεί τη συγκρότηση ενός επιθετικού λόμπι που απλώνει τα πλοκάμια του στις κυβερνήσεις, στα ΜΜΕ, ακόμα και σε οικολογικές ΜΚΟ. Αν συνυπολογίσουμε δε το κόστος διαχείρισης των πυρηνικών αποβλήτων, το κόστος συντήρησης και αποκατάστασης των παλιών αντιδραστήρων κ.λπ., τότε μιλάμε για μια αγορά με μεγάλο κύκλο συμφερόντων. Με δέλεαρ αυτά τα συμφέροντα, οι Γάλλοι πολιορκούν τα Βαλκάνια με μεγάλο ανταγωνιστή τούς Ρώσους.

Δεν τους πτόησε το δυστύχημα της Φουκουσίμα, μεγαλύτερης βλαπτικότητας απ' ό,τι φαίνεται κι από αυτό του Τσέρνομπιλ. Η εμμονή των Ιαπώνων να πείσουν τον κόσμο τους για τις

ανύπαρκτες επιπτώσεις μάς θύμιζε τους Κνίτες του '86 που κατανάλωναν τσερνομπιλικά προϊόντα δημοσίως.

Οι κορώνες των πυρηνικών στελεχών για επανεξέταση και βελτίωση των όρων ασφαλείας των πυρηνικών αντιδραστήρων μοιάζουν με αυτές των προκατόχων τους το 1986. Οι κομπασμοί των Γάλλων ότι κατέχουν την πιο ασφαλή τεχνολογία έγιναν σιωπή μετά το μικρό μεν, ατύχημα δε, σε πυρηνικό αντιδραστήρα λίγους μήνες μετά τη Φουκουσίμα.

Τι σημαίνει παλιός αντιδραστήρας; Και πότε λέμε ότι είναι παλιός; Τι σημαίνει διαχείριση πυρηνικών αποβλήτων; Πώς είναι δυνατόν ένα πυρηνικό ατύχημα να επηρεάζει άμεσα το μισό ημισφαίριο και έμμεσα το άλλο μισό και να μιλάνε κάποιοι για πράσινη ενέργεια;

Αυτά είναι μερικά από τα ερωτήματα που οι Έλληνες και λοιποί Βαλκάνιοι θα χρειαστεί να απαντήσουν σύντομα. Οι σχεδιασμοί των ενεργειακών λόμπι και των κυβερνήσεων για την περιοχή περιλαμβάνουν τα πάντα: πετρέλαιο, φυσικό αέριο, πυρηνικά, φωτοβολταϊκά, αιολικά πάρκα, ό,τι μπορεί να ενταχθεί στην αγορά της ενέργειας.

Γιατί πρέπει να παράγουμε αυτήν την ενέργεια, για ποιον θα την παράγουμε και τι ενέργεια θα παράγουμε; Αυτό είναι ένα άλλο ερώτημα που έθεσαν οι πολίτες κατά του λιθάνθρακα και κέρδισαν μια μάχη. Το ίδιο ερώτημα τίθεται σε κάθε ενεργειακό ζήτημα και ειδικά στα πυρηνικά. Ήδη διατυπώνεται από αντιπυρηνικούς ακτιβιστές, έστω δειλά, στην Τουρκία και τη Βουλγαρία. Στα Βαλκάνια όμως το «όχι στα πυρηνικά» δεν μπορεί να είναι σε εθνικό επίπεδο. Εδώ είναι όλα τόσο κοντά!

Περιοδικό Βαβυλωνία #Τεύχος 3